

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in upravnništvo Komenskega (Poljske) ulice št. 10.

Litanije presvetega Srca Jezusovega.

Dnogo raznovrstnih litanij se tiska v naših molitvenih knjigah. Rim je pa dosedaj za vso cerkev potrdil samo litanije vseh svetnikov, lavretanske litanije in presladkega Imena Jezusovega. Samo te litanije so se do najnovejšega časa smele moliti javno v cerkvah in kapelah; vse druge so se prepovedale. Tudi litanij presvetega Srca Jezusovega do vlani Rim ni nikakoršnih odobril, pač pa je prav odločno zabranjeval moliti javno pri cerkvenih pobožnostih one, ki so se v naših knjigah navadno tiskale. Mnogim škofom je Rim odbijal prošnje, da bi se omenjene litanije cerkveno potrdile in pri javni službi božji dopustile. Po pravici je Rim v tem pogledu strog, ker se res vsakovrstne litanije sestavljajo, tiskajo in širijo.

Vlani je pa Ivan Robert, škof v Marselju na Francoskem, sv. Očetu predložil neke litanije o presvetem Srcu Jezusovem, katere so vernikom marseljskim prav posebno priljubljene, ker menijo, da so si po teh litanijah l. 1720. od milosti božje izprosili pomoč zoper kugo, ki jih je neusmiljeno morila.

Sv. Oče so kardinalskemu zboru za svete obrede naložili, naj vse naslove teh litanij dobro pretrese in potem o njih izreče svojo sodbo. Sv. zbor je to storil, litanijam dodal še novih šest naslovov, da jih imajo 33 v čast 33 letnega javnega Jezusovega življenja in sporočil sv. Očetu, da se sme škofiji Marseljski dopustiti, naj tako popravljene litanije presv. Srca Jezusovega v cerkvah in kapelah javno pri cerkvenih pobožnostih molijo ali pojó.

Ko sem to čul, prosil sem vlani, ko sem bil v Rimu, naj se ravno tiste litanije dopusté tudi za mojo ljubljansko škofijo. Želel sem vstreti sebi, duhovnikom in vsemu ljudstvu, da bi imeli od cerkve odobrene litanije presvetega Srca Jezusovega, da bi jih često molili in izprosili si, naj usmiljeni Bog reši kuge telesne, še bolj pa dušne vse nas, vso domovino in ves mili naš narod slovenski.

In res, uslišan sem. V odločbi z dné 23. novembra 1898. so sv. Oče dotične litanije dopustili tudi za našo škofijo. To me je silno razveselilo, ker nameravam pobožnost presvetega Srca Jezusovega v naši škofiji bolj vžgati in razširiti. Odločil sem se namreč vse vernike povabiti, da se letos na praznik presvetega Srca Jezusovega ali pa v nedeljo po tem prazniku vsi skupno sebe,

svoje rodbine in vso škofijo posvetimo presv. Srcu Jezusovemu. O tem bom poročal v posebnem pastirskem listu. Kako lepo in krasno in Bogu milo bi bilo, ko bi dotlej kateri od naših skladateljev tem litanijam primeren napev zložil! Morebiti nam to ljubav stori kateri od večjih naših oo. frančiškanov.

Dovoljene litanije sem dal prevedsti v slovenski jezik. Potrjujem prevod, katerega tukaj priobčujem ter zapovedujem, da se ne smejo nobene druge litanije presv. Srca Jezusovega razun tu natisnjenih in odobrenih, javno moliti ali peti. V mali obliki tiskane in pripravne, da se shranijo v molitvenik, se dobé v katoliški tiskarni in knjigarni v Ljubljani. Poskrbel sem tudi nemški prevod za nemške vernike ljubljanske škofije in tudi edino ta prevod se sme rabiti v nemških cerkvah naše škofije.

Glasé se pa omenjene litanije v slovenskem prevodu tako-le:*)

Litanije v čast presvetemu Srcu Jezusovemu.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Bog Oče nebeški,
Bog Sin, odrešenik sveta,
Bog sveti Duh,
Sveta Trojica, en sam Bog,

1. Srce Jezusa, Sinú večnega Očeta,
2. Srce Jezusovo, v Materi Devici od svetega Duha upodobljeno,
3. Srce Jezusovo, z Besedo božjo v osebi združeno,
4. Srce Jezusovo, neskončno veličanstveno,
5. Srce Jezusovo, sveti tempelj božji,
6. Srce Jezusovo, šotor Najvišjega,
7. Srce Jezusovo, hiša božja in vrata nebeška,
8. Srce Jezusovo, žareče ogušišče ljubezni,
9. Srce Jezusovo, posoda pravice in ljubezni,
10. Srce Jezusovo, dobrote in ljubezni polno,
11. Srce Jezusovo, brezno vseh čednostij,
12. Srce Jezusovo, vse hvale najbolj vredno,
13. Srce Jezusovo, kralj in središče vseh src,
14. Srce Jezusovo, v katerem so vsi zakladi modrosti in znanosti,
15. Srce Jezusovo, v katerem biva vsa polnost božanstva,
16. Srce Jezusovo, nad katerim ima Oče svoje posebno dopadenje,
17. Srce Jezusovo, iz čigar polnosti smo vsi prejeli,
18. Srce Jezusovo, hrepenenje večnih višav,
19. Srce Jezusovo, potrpežljivo in neskončno usmiljeno,
20. Srce Jezusovo, bogato za vse, ki te na pomoč kličejo,

usmili se nas!

*) Latinski original in nemški prevod, katera ima „Ljubljanski škofijski list“ štev. 2. 1899. morali smo tu radi pičlega prostora izpustiti.

21. Srce Jezusovo, vir življenja in svetosti,
22. Srce Jezusovo, sprava za naše grehe,
23. Srce Jezusovo, z zasramovanjem nasičeno,
24. Srce Jezusovo, zavoljo naših hudobij potrto,
25. Srce Jezusovo, do smrti pokorno,
26. Srce Jezusovo, s sulico prebodeno,
27. Srce Jezusovo, vir vse tolažbe,
28. Srce Jezusovo, življenje in vstajenje naše,
29. Srce Jezusovo, mir in sprava naša,
30. Srce Jezusovo, krvava žrtev za grešnike,
31. Srce Jezusovo, zveličanje v tebe upajočih,
32. Srce Jezusovo, upanje v tebi umirajočih,
33. Srce Jezusovo, sladkost vseh svetnikov,

usmili se nas!

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, zanesi nam, o Gospod!

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usliši nas, o Gospod!

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usmili se nas!

V. Jezus krotak in iz srca ponižen,

O. Vpodobi po svojem naše srce.

Molimo.

Vsemogočni večni Bog, ozri se na Srce svojega preljubega Sina, in na češčenje in zadoščenje, katero ti daje v imenu grešnikov, ter tako potolažen odpusti njim, ki prosijo tvojega usmiljenja, v imenu istega svojega Sina, Jezusa Kristusa, ki s teboj živi in kraljuje v edinosti svetega Duha, Bog, na vekov veke. Amen.

V Ljubljani, na dan presv. Krvi Jezusove 1899.

† Anton Bonaventura,
knez in škof.

Postni pastirski list o cerkveni glasbi.

(Konec.)

Najpred in v prvi vrsti obrnem se v ti zadevi, katera mi je toliko pri srcu, do svojih zvestih sotrudnikov v vinogradu Gospodovem ter med njimi prav posebno do župnikov. Župniku pripada po pravu vsa cerkvena služba božja v njegovi župniji, toraj tudi liturgično petje, ki je gotovo bistven del službe božje. Ker je poveličanje božje prvi in najvišji namen vseh stvari, bodisi brezumnih ali umnih, in ker se v presveti daritvi na naših altarjih za Boga nahaja največje poveličanje, ki si ga le moremo misliti, zato je prva in najiminenitnejša dolžnost župnikova, skrbeti za to, da se ta sveta daritev opravlja na najdostojniši način, ter da se pri nji določbe svete cerkve najnatantnejše izpolnujejo. Od toliko svete stvari, kakoršna je sveta maša, mora biti izključena vsaka človeška samovolja: le s ponižno pokorščino do svete cerkve smemo ubogi zemljaki se je lotiti. K slovesnemu opravljanju presvete daritve pa je neogibno potrebno petje, o kojem je cerkev kakor o vsem, kar je v dotiki s sv. mašo, izdala najpodrobnejše ukaze. Prav zato

mora župniku biti tudi v resnici pristrčna stvar, da le - tem ukazom pomore do veljave, kar najlože stori, ako vstanovi v svoji župniji Cecilijino društvo. Iz dna srca želim, da v to svrho župniki najdejo vsestransko jim potrebno podporo. Vikarji, jim morda na strani stoječi, bodo toliko sveti stvari z veseljem posvetili svoje moči, in marsikateri, kojega je Bog glasbeno nadaril, bode rad sprejel posel dirigenta. V največ krajih naše škofije pa bo župnik glede dirigenta na učitelja navezan. Z veliko zadovoljnostjo sem opazil, da ina sv. Cecilija med učitelji naše škofije mnogo učencev, kateri so ji udani s pravim nadušenjem. Pristrčno sem se radoval nad prizorom, ko sem povodom cerkveno - glasbenega tečaja v Strasburgu videl učitelje od vseh strani prihajati in marljivo udeleževati se vaj in predavanj. Tudi se mi je že na mnogih krajih ponudila prijetna prilika, da sem mogel učitelju izreči svojo najtoplejšo zahvalo za njegovo pridno delovanje na polji cerkvene glasbe. Te izkušnje me navdajajo z veselo nado, da župniki tudi v prihodnje smejo računati na pomoč učiteljev povsod, kjer se gré za pospeševanje in razširjanje dela sv. Cecilije. K dirigentu spada pa tudi sposoben zbor in prav zato je največjega pomena, da se župniku in dirigentu posreči pripraviti si tak zbor. Zato prav nujno prosim mladeniče in može, katere je Bog obdaril z dobrim glasom, naj pristopijo k cerkvenemu pevskeemu zboru. Velika čast je in posebna prednost, ako se kdo sme neposrednje udeležiti sv. liturgije, kakor je pevcem dano; in zlasti še, ako se to zgodi v pravem duhu, kar je jako zaslužljivo delo za nebesa. Pevci izvršujejo že tu na tem svetu z izvajanjem svetih pesem službo, podobno službi angelski. Kakor sv. angeli stojé ob prestolu božjem in ondi v krasnem lesku nebeško liturgijo obhajajo neprenehoma počó slavospeve v čast Najvišjemu: tako obdajajo tudi tu na zemlji pevci altar, na katerem se daruje Jagnje božje in z mašnikom skup v svetih melodijah k Bogu kvišku pošiljajo častilne, hvalne in prošnje molitve sv. cerkve. Kako sveta in vzvišena je tedaj služba cerkvenega pevca! Se - li toraj mladenič ali mož, kateremu verno srce v prsih bije, ne more srečnega šteti, da mu je dano opravljati toliko sveto in veličastno službo? Konečno pa naj tudi oni župljani, kateri niso pevci, po svojí moči pomorejo, da se bode po njihovih cerkvah glasilo resnobno in dostojno petje. Prav vesel sem, da mi je mogoče dragim vernikom naše škofije izreči pripoznanje za to, da jim je pri srcu skrb za lepoto hiše božje. Povsod po vsi deželi s svetim tekmovanjem kinčajo cerkve ter v ta namen radi donašajo znamenite svote. Toda, predragi v Gospodu, le pomislite, da k lepoti hiše božje v prvi vrsti spada lepo, dostojno, pravo cerkveno petje; zato tudi nikar ne pozabite na delo sv. Cecilije. Skazujte svojim pevcem hvaležno srce, ne zaostajajte s pripoznavanjem in bodrenjem in nikar se ne branite, kadar je treba, mal gmoten dar položiti na altar sv. Cecilije. Vse neomadeževane osebe, katere ne pojó, morejo n. pr. postati plačujoči člani Cecilijinega društva. Zlasti pa opominjam cerkvene ključarje, naj bi pevskeemu zboru pomagali nakupovati potrebnih muzikalij.

☞ Konečno si ne morem kaj, da ne bi nekoliko besed o liturgičnem petju ne izpregovoril do samostanskih družin. Kakor morajo samostanske družine biti vzor drugim ljudem, tako naj dajo vernikom lep zgled tudi z izvrševanjem liturgičnega petja. Govori se, da se je po ženskih samostanih često nahajalo

nagnenje k neki mehkužni glasbi. Ako se morda to še nahaja tu pa tam po naši škofiji, tedaj prav prisrčno prosim, da se odpoveste taki mehkužni glasbi ter odslej gojite resnobno glasbo v smislu cerkvenem. Vendar pa ne morem opustiti, da ne bi tu naravnost povdarjal, da sem že mnogokrat imel veselje biti pri slovesnih mašah, pri katerih so nune koral popevale in so se cerkvene določbe najnatančneje izpolnjevale. — — —

Kakor je župniku izročeno nadzorstvo nad cerkvenim petjem v njegovi župniji, prav tako ima škof isto nalogo za vso škofijo. Zato sem spoznal za resno in sveto pastirsko nalogo, Vas, predragi v Gospodu, s tem listom podučiti o svetem petji in vas prositi, da je v smislu in duhu sv. cerkve ter v ponižni pokorščini do nje z vsemi močmi gojite, in pospešujete. Ljubi Bog blagoslôvi le-te moje pastirske besede in daj, da padejo na rodovitna tla; da se tako odsihmal liturgično in izvenliturgično cerkveno petje po naši dragi mi škofiji od leta do leta krasnejše razcvita Njemu v čast in poveličanje ter v vzpodbujbo vernikov. Amen.

V resnici imeniten list! — Že dejstvo, da povzdigne škof svoj glas za cerkveno glasbo, je cerkvenemu glasbeniku vir veselja in zadoščenja. Cerkvni glasbeniki delujejo brez uspeha, ako jim na pomoč ne pride cerkvena avtoriteta. Take besede iz škofovih ust, kakor so zgoraj natisnene, učinijo več, nego cela vrsta krasno spisanih člankov. Ne samo lajiki, ne, tudi mašniki prehajajo žalibože često čez tirjatve in delovanje strokovnjakov hladno in moško k dnevnemu redu, očitajoč jim preveliko vnetost, prenapetost, sebičnost. Ravno od strani posameznih članov duhovenstva se najjasnejšim cerkvenim predpisom ter najplemenitejšim na njih slonečim cerkvenim glasbenim naporom mnogokrat nasproti postavlja kar nerazumljiv in trdovraten upor. Radi se pri tem sklicujejo na ljudstvo, češ da se ono noče udati nameravani reformi. Toda skušnja nas vse kaj drugega uči. Le-ti možje slepijo sami sebe in varajo druge; kajti opozicija so le sami. Ljudstvo treba podučiti in rado se dá podučiti in se tudi reformi udá v vsaki stroki. Žal, da je ljudskega poduka ravno gledé liturgičnih stvari in petja prav pičlo; prav zato tvori ta pastirski list kot rešilno dejanje in nam je nov dokaz, da „Cerkveni Glasbenik“ ni, kakor se mu je predbacivalo — „zelót na svojo roko“!

Lorenzo Perosi na Dunaju.

Svetla zvezda prvega reda zasijala je na cerkveno-glasbenem nebu italijanskem; slava mladega skladatelja prekoračila je meje solnčne Italije; v Parizu in Berlinu in na Dunaju imenujejo ga svojega znanca po osebi, v drugih, celo ameriških krajih, znanca po njegovih delih. Pred letom dnij bilo je ime Perosijevo skoraj do cela nepoznano; da se sedaj s častjo izrekuje, kjerkoli biva muzikalno izobražen svet, k temu mu je pripomoglo razun njegove izredne nadarjenosti in marljivosti, osobito to dejstvo, da je 1.) Lah, 2.) duhovnik.

Laška dežela se je od pradavnih časov odlikovala po svojih izbornih glasbenikih; temeljna kamena sta Gregor Veliki za koral in Palestrina za figuralno petje. Kakor je cerkvena glasba v nemirnih stoletjih po Gregoriju Vel. polagoma propadala in popolno propadla, dá tako globoko se pogreznila, da je sv. tridentinski zbor nameraval razun koralna sploh vsako petje v cerkvi prepovedati, a ravno v istem času vstal je rešitelj glasse, Palestrina,

ravno tako je tudi v času po Palestrini začela propadati cerkvena glasba, in je do danes vedno globokejšje propadala. Res so se vzdignili možje, ki so hoteli Italiji zopet prvenstvo priboriti v cerkveno-glasbenem oziru, dovolj je, da se spomnim le patra Martini-ja, ki se je z mogočno roko ustavljal nizdolu se drvečemu toku, toda ti posamezniki bili so glas upijoč v puščavi, in 300 let se nagiba h koncu, odkar je Italija prenehala korakati na čelu cerkvene glasbe.

Sedaj se je porodil Perosi. Nastopil je z svojimi skladbami; Lahi željno pričakujoč glasbenika velikana, ki bi jim zopet pridobil svetovno slavo, ga pozdravljajo s frenetičnim veseljem. Toda temu vskliku Perosijevih rojakov se ne sme slepo zaupati, saj se govori, da je Lahu čestokrat ves dokaz njegove trditve edino le krik in vik. Rim, Milan in druga laška mesta skladatelja v nebo povzdigujejo, Pariz ga silno hvali, a že precej manj nego Lahi; Berolin ga očitno graja

Kaj pa Dunaj?

Dunaj je že davno, davno prvostolnica muz; zdi se, kakor da se je glasba po odhodu iz Italije izbrala cesarski Dunaj za svoj sedež. Veliki glasbeniki novejših časov imajo le to eno željo: na Dunaj priti in se tu proslaviti. Tudi Perosija je mikalo tu sem. Pot mu je bil silno uglajen; visoka aristokracija in najvišja duhovska gosposka se je zanj zanimala, — in prišel je.

Pred njegovim prihodom proizvajali ste se tu dve njegovi deli. 1.) „Missa Patriarchalis“ in 2.) oratorij „Lazar“. Mnenje v njegovih kompozicijah se je delilo na 2 stranki; eni ga silno hvalijo, drugi grajajo. O grajalcih v obče je „Cerkveni Glasbenik“ v štev. 3. prinesel precej obširno poročilo, dunajski ocenjevalci se spodtikajo celo nad latinskim besedilom; hvalijo Carissimi-ja in druge skladatelje, ki so laščino sprejeli v svoje oratorije; za Boga milega, ali ti ljudje ne pomislijo, da je latinska beseda autentična, da jo razumejo vsi romanski narodi, izmed neromanskih mnogi olikanci!?

Menim, da bodo ocene o Perosiju jako različne; dunajski listi so ocenjevali njegove skladbe na mnogoter način; jaz se ne strinjam z nobeno izmed vseh ocen. Po mojih nemerodanjih mislih hodi Perosi svojo pot, učil se je mnogo, temeljito je proučil koral, stare in mlade klasike, tudi najnovejša glasbena struja mu je do cela znana, izmed vseh teh je porabil to, kar mu je najbolj prijalo, nobenega ni do cela zavrzel, nobenega se popolno oklenil, nobenemu se slepo pokoril, ravnal se je po besedah: Vse poskusite, kar je dobrega obdržite! V tem smislu je Perosi vse hvale vreden, osobito, ker se ne da nikdar v oblast svoji južnogoreči fantaziji, temuž jo kroti in hrzda; radi tega se je poprijel oratorija, izvolil si sveto besedilo, edino le to hoče proslavljati v nebeško vzvišenih akordih. Pravi mojster se kaže v tem, da obvladuje svoje misli, in se ne popenja v previsoke sfere, dà celo premalo se povzdiguje v nekaterih partijah, trdijo prijatelji klasične godbe.

Toliko o Perosijevi skladbi kot taki. Gledé proizvajanja na Dunaju se dà tole opomniti:

Maše Perosijeve so se doslej malo vpoštevale. V cerkvi „am Hof“ je brat † profesorja Jos. Böhma orglavec; ta je spravil na kor drugo postno nedeljo „Missa Patriarchalis“. Zbor je vrlo pel in krasno godel; sploh so po dunajskih cerkvah navadno dobri godeci in izborni pevci.

Oratorij „Lazar“ proizvajal je pevski in godbeni zbor dvorne opere pod vodstvom dirigenta Mahlerja dné 13. marcija v veliki dvorani glasbenega društva; da je bila predstava povsem dovršena, se razume samo po sebi.

Oratorij „Vstajenje“ dirigoval je Perosi trikrat sam; imel je laške godce in pevce seboj. To je bila mizerija, da se Bogu usmilí. Davno, davno je že, kar so izumrli Amati in Guarneri, njih godala so se razpečala po širnem svetu, Lahi sami inajno vijoline, ki kašljajo Človeku, ki je slišal nebeske zvoke dunajskega orkestra, se kar milo stori, ko zasliši te lesene glasove laških godcev.

Kaj naj rečem o pevcih in pevkah, ki prihajajo iz dežele, ki je vedno slovela po čistih glasovih? Žal, da se mora ravno to pripoznati, da je Italija daleč, daleč zaostala.

Tenor je bil reven, bariton skrhan, sopran in alt cvileč, zbor tuleč. Izgovarjanje soglasnikov laško, samoglasnikov potlačeno, n. pr.:

Planža, planža quasi virgo; Ololate pastoris in cinäre at cilićio. Jásus. itd.

Nehoté so mi misli poletele nazaj; pred tremi leti so bili zbrani ravno v tej dvorani pevci, katere je z vidnim zanimanjem in občudovanjem poslušalo dunajsko občinstvo. Tedaj je donela slovenska narodna pesem po teh prostorih, donela je mogočno in hkrati razločno, da si razumel vsako besedo, sledil vsakemu glasu in se divil krasni harmonizaciji; takrat se je slišal zraven globoko pretresujočega basa visoko se vzdvigajoči tenor, zraven milobno nežnega alta srebrno čisti sopran kranjskih pevk, ki so žvrgolele kakor slavci v gaji, da je Dunaj strmel nad takim blagoglasjem. Brez visokih mecenov in protektorjev je prišla Glasbena Matica zahvalo popevat na Dunaj, a odšla je s častjo in slavo, in njen spomin je trajen.

Mladi Perosi je doživel mnogo časti na Dunaju; bil je sprejet od cesarja, njegovega brata Ludovik Viktorja, kardinala in drugih škofov, zajutrkoval je pri papeževem nunciji; neimenovan častilec mu je podaril srebrno taktirko posejano z biseri, orglal je na velike orgle pri sv. Štefanu, ogledal si kratko dunajske imenitnosti in se zopet povrnil v Italijo.

O pravem času obuja Bog može, kojim izročá nalogo, narode in njih naziranja v pravi tir spraviti. Gotovo je tak izvoljenec božji tudi Perosi za laško ljudstvo in njegovo cerkveno glasbo. Omenilo se je, da je Perosi skromen človek, ki brzda svojo fantazijo, in kot tak je našega občudovanja vreden. Reforma cerkvene glasbe je izišla iz Nemcev, radi narodnega čuta je Lahi niso marali vsprejeti; sedaj je nastopil v njihovi sredi množ, ki se je učil pri Lahih in Nemcih. Ta jim hoče darovati sad svojega truda in jih privedi do boljšega spoznanja. Mili Bog naj vodi mladega duhovnika-skladatelja po potih, ki peljejo njega do edino prave sreče, laško ljudstvo pa do prave cerkvene glasbe!

Leop. Picigas.

D o p i s i.

Iz Ljubljane. — Koncert „Glasbene Matice“ dne 19. marca t. l. je bil zares zanimiv zaradi vokalnih točk. Gospod vodja Hubad je znan kot izvrsten harmonizator narodnih pesmij. Preprostim napevom daje umetno, jako izrazno harmonizacijo, tako, da nastanejo iz njih res umetnine, ki se v koncertni dvorani smejo oglasiti poleg priznane umetniških skladb. Da mora pri tem segati tudi po efektih, o katerih se preprostem narodu niti sanja ne, je pač umljivo. Pa ti umetno okičeni narodni napevi bi bili v koncertni dvorani vendar podobni čednim vzorcem narodnih noš v muzejih, ako ne bi gosp. Hubad znal prošiniti svojega zbora z onimi čustvi in glasbenimi mislimi, katere razvija iz preprostega opeva ali mu jih sam dodaje v spremljajočih glasovih. Pa nam se je ozirati tu le na prvi del programa, ki je obsegal „Slovenske duhovne pesmi iz XVI. in XVII. stoletja“. S tem je dobil koncert hkrati značaj historičnega koncerta. Večinoma so pesmi iz onih zbirk, o katerih je „Cerkveni Glasbenik“ obširneje poročal l. 1894. v spisu o najstarejših slovenskih pesmaricah. Večina jih nosi sicer protestantsko ime, a njih značaj je tako cerkveno-liturgičen, da se jim vidi, da so v njih korenine pognale že davnej pred novo vero v katoliškem ljudstvu. Kakor so vzeli od ljudstva jezik, da so po njem v književnosti širili svoje misli, tako so „reformatorji“ porabili tudi cerkveno petje. Resnost, izrazna melodija skoro brez okraskov, neposredno glasbeno tolmačenje preprostega besedila, dajeta tem napevom res cerkveni značaj. Sorodni so rimskemu koralu, pa vendar se približujejo že novemu slogu. Janez Sebastijan Bach se je rodil ob tem času (1685), in iz njih zajel duha, ki mu je vdihnil njegova nesmrtna dela. Pač niso bili izobraženi glasbeniki oni može, ki so prvi zapisali in objavili te pesmi, vendar to jim ne jemlje prav nič od njihove kulturno-zgodovinske vrednosti. O dveh trdi program, da sta originalni (Trubarjev: „Oče naš“ in Bohoričeva: „Jutranja pesem“), in sicer da niso izvirne le besede, ampak tudi napev. Gospod Hubad pač to trdi na podlagi dokazov, ki jih je zajel iz primerjanja. Iz zbirke samih se to ne da dokazati, in gosp. Hubad bi prav storil, če bi te dokaze objavil. Najboljše sta vspeli pač obe Marijini pesmi Kastelčevi, kateri je g. vodja z mojstersko harmonizacijo povzdignil do veličastnega efekta. Jako fino je g. Razinger predaval nekaj solo-spevov. Mi bi si bili želeli, da bi bil nekaj teh napevov pel ves zbor unisono, morda s spremljevanjem harmonija. To bi bilo prav, cerkveni značaj teh pesmi in namen, za katerega so bile zložene, pokazalo še jasneje. Reči smemo, da je bil ta koncert ne le prijeten, ampak tudi poučen. Prav je, da se ukus

občinstva izobrazuje tudi z višjimi in resnejšimi napevi, nego je moderno narodno pesništvo, če je tudi zavito v umetno odejo. Tudi s stališča cerkvene glasbe smo prav hvaležni g. Hubadu za prireditve tega koncerta. e. l.

Iz Radoljice. — Petje velicega tedna in velikonočnih praznikov. Veliki četrtek: Missa in hon. sanct. Caeciliae, A. Foerster. Offertorium Dexteræ Domini, Ražer.

Veliki petek zvečer: Lamentacije, A. Foerster. Zemlja in nebo žaluje (neznani). O sveti ti moj križev les. P. A. Hribar.

Veliko soboto zjutraj: Kyrie, koral, nadalje Missa sacratissimi Rosarii. Ig. Hladnik. Confitemini Domino. Laudate Dominum, Vespere autem sabbati, koral.

Soboto popoldne pri vstajenji: Zveličar naš je vstal iz groba, Gr. Ribar. Vstal je Odrešenik Gospod, Vavken. Skalovje groba se razgane, Cvek. Te Deum, Mašek. Regina coeli, Ig. Hladnik. Tant. Gen., P. A. Hribar.

Veliko nedeljo: Missa in D von K. Kempter. Graduale in Offertorium, A. Foerster. Sequentia recit.

Velikonočni ponedeljek: Missa sanctae Caeciliae, A. Kaim. Graduale, A. Foerster. Offertorium, Skubersky. Sequentia recit. Tudi koral bil je pri vseh delih zastopan, kjer se namerč figurhalno peti ne more. L. Gostič, organist.

Razne reči.

— Spremljevanje prefacije in paternostra z orglami. Na vprašanje, ali se smé pri slovesnih mašah „Præfatio“ in „Pater noster“ z orglami spremljevati, odgovoril je odbor za sv. obrede (S. R. C.) dne 27. januarja 1899 z odlokom: „Obstat Cæremoniale episcoporum lib. I. c. 28, n. 9, quod servandum est“. — „Nasprotuje Cæremoniale episc. . . in tega se treba držati“. — Ta stvar je zdaj popolnem jasna; spremljevanje prefacije in paternostra torej ni dovoljeno.

— † Preč. g. častni kanonik Henrik Böckeler, vodja hiše sv. Gregorija, je dne 20. februvarja t. l. v Ahen-u umrl. Z njim je veliko izgubila cerkvena glasba, orglarstvo in zvonoslovje, ker je bil v teh strokah popolen veščak. Rojen v Köln-u l. 1837, postal je mašnik l. 1860, podpredsednik Cecil. društva kolinskega od l. 1869, ustanovil je l. 1876 „Gregorius-blatt“, sezidal l. 1870 hišo sv. Gregorija za cerkveno-glasbeno šolo z internatom ter poleg nje stoječo cerkev presv. Srca Jezusovega l. 1897. — Bil je strog Cecilijanec, kateremu celo Hagensburžani niso ustrezali; toraj naj ostane rajni kot vzor neutrujene vztrajnosti in idealnega napora tudi nam v spominu. R. I. P.

— Dom Jos. Pothier, benediktinec solesmeski, zaslužni ponovitelj pristnega gregorijanskega petja, postal je opat samostana st. Wandrille pri Caubec-u (Seine-Infer).

— Sarasati, slavnostni španski goslar, gode navadno na orodje, katero je lastnina španske kraljeve hiše in je mojstru izposojeno do njegove smrti. Instrument je najdražji Stradivarij, ki ga cenijo na 300.000 gld.

Popravek. V prilogi naj pride na 7. strani v 14. taktu za sopran četrta nota „d“!

Oglasnik.

Hrvatska misa za mješoviti zbor uglazbio Josip Mandić op. 3. Cena lepo natisneni partituri 60 kr. Namen skladateljev pri tej skladbi se nam dozdeva je, da se poje pri veliki maši, ker obseza cela maša le 6 kratkih kitic, vsaka s posebnim napevom, t. j. 1. Pristup. 2. Slava. 3. Vjeronanje. 4. Svet. 5. Blagoslovljen. 6. Jaganjče božji. Besede so hrvatska prestava nemške Schubertove maše „Wohin soll ich mich wenden“ — ampak ne samo besede, tudi ritmi gospoda Mandića so posneti po Schubertovem izvirniku takó, da se nehote vriva v ušesa tudi nemški napev, posebno v prvih kiticah. A kljub temu se vendar veselimo, da začenjajo na Hrvatskem, kjer sicer cecilijanska ideja le počasi prodira, izdajati boljše, precej trezno zložene cerkvene pesni, gospod Mandić je uže na dobrem potu. Zatò priporočamo „hrvatsko mašo“ za porabo — pri tihih mašah.

Listnica vredništva:

Gg. dopisnikom lepa hvala; več stvari smo morali odložiti za prihodnji list. Oprostite!

Današnjemu listu je pridana 4. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista **Janez Gujezda**. — Odgovorni vrednik glasb. priloge **Anton Foerster**, Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.